

PICTURA BISERICEAȘĂ

Pentru un creștin ortodox icoana este un pod de întâlnire cu Dumnezeu și cu sfinții. Cinstim sfinții pictați în icoane și nu icoana ca obiect. Icoana este și o carte duhovnicească de învățare a rugăciunii, o anexă la Sfânta Scriptură, care ni-i arată pe cei care au împlinit cuvântul Mântuitorului - pe sfinți, cuvioși și mucenici.

Este greu de închipuit o biserică ortodoxă fără pictura care acoperă de obicei întreaga suprafață interioară a zidurilor bisericii, iar uneori, chiar suprafața exterioară.

Întâlnirea tainică cu persoanele reprezentate în icoane este un fel de pregătire spre întâlnirea mai deplină cu Hristos.

Bisericile ortodoxe nu sunt zugrăvite la întâmplare, ci după o anumită rânduială. Există un program sau tipic iconografic care arată pictorilor scenele sau chipurile sfinte care pot fi zugrăvite în fiecare compartiment interior al bisericii, astfel încât pictura bisericească să alcătuiască un ansamblu unitar și logic. Distribuția picturii în ansamblul iconografic al bisericii este determinată de arhitectura fiecărei părți a bisericii.

Sfântul Altar, partea cea mai sfântă a locașului, este locul unde se săvârșește Jertfa Sfântă a Liturghiei, iar ca regulă generală, în Sfântul Altar sunt zugrăviți Maica Domnului cu sfinții arhangheli Mihail și Gavriil și Sfinții Ierarhi Vasile cel Mare, Grigorie Dialogul și Ioan Gură de Aur, autorii celor trei liturghii ortodoxe.

Pe **iconostas** (catapeteasma sau peretele despărțitor dintre altar și naos) sunt prezente icoana Mântuitorului și a Maicii Domnului. În stânga icoanei Mântuitorului, este icoana hramului bisericii, iar în dreapta icoanei Maicii Domnului se află icoana unuia dintre sfinții care se bucură de o cinstire deosebită în zona respectivă. Pe ușile diaconești sunt reprezentați sfinții arhangheli Mihail și Gavriil sau sfinți militari. Pe ușile împărătești se pictează scena Bunei Vestiri.

Deasupra acestor icoane mai mari sunt mai multe rânduri de icoane. Pe primul rând, începând de jos în sus, sunt icoanele numite împărătești (praznicele de peste an), în cinstea Mântuitorului Hristos și a Maicii Domnului, având în centru Cina cea de Taină sau la unele biserici Mhrama Domnului.

În al doilea rând sunt reprezentați cei 12 Sfinți Apostoli. Pe următorul

rând de icoane sunt înfățișați prorocii Vechiului Testament. Deasupra registrului cu prorocii se află Sfânta Cruce, pe care este înfățișat Mântuitorul răstignit. În partea dreaptă a crucii este prezentă icoana Maicii Domnului, iar în partea stângă este icoana Sfântului Ioan Evanghelistul.

Pe bolta din naos este zugrăvită icoana Pantocratorului. În următoarele registre sunt reprezentate cetele îngererești, sfinți proroci ai Vechiului Testament și Apostolii. În unghiurile care leagă turla de naos se zugrăvesc cei patru Sfinți Evangheliști. În absidele din naos se pictează la sud Nașterea Domnului și la nord Învierea.

Restul spațiului din naos prezintă diferite momente din viața Mântuitorului, minunile și pildele sale, sfinții militari și martiri.

În cazul în care spațiul din naos este mai mare, putem întâlni și zugrăvirea Sfintei Treimi și a altor praznice împărătești: Schimbarea la Față, Cincizecimea, etc.

Există obiceiul ca în pronaos să fie zugrăviți și ctitorii bisericii.

În pridvor se pictează "Judecata de Apoi" sau "A doua venire a Domnului".

În concluzie, icoana din biserică nu are rostul de a ne impresiona, ci de a ne descoperi tainic chipul omului moștenitor al raiului.

"Pe drept cuvânt icoana sfințește ochii celor care văd și își înalță mintea la cunoașterea mistică a lui Dumnezeu."

Paul Evdochimov

